Романтичний ідеал національного визволення та свободи в ранній ліриці Павла Тичини

Творчість П.Тичини в різні часи сприймалась і оцінювалась по-різному. Та й сам він, на мою думку, був різний. Ніжний натхненно-радісний, коли в нього квітувала "веселка дум". Сумний і тривожний, коли по серцю вдаряло людське горе. Однак, хочеш-не хочеш, а бував і нещирим, себе невартим, коли вимушено "поцілував пантофлю" сталінізму, ставши його фальшивим оспівувачем, але оминемо те кволе твориво давно застаріле. Головною пружиною творчості для Павла Григоровича Тичини стала "революція", що з нею він зв'язав свою поетичну долю. Тільки вона дала йому можливість стати поетом мільйонних мас. Саме в цей час поет вдається до "неприпустимого" факту: у збірці "Замість сонетів і октав" поет об'єднує більшовизм і його ворогів "під одним спільним знаменником: убивці". Обурювались з цього приводу літературні критики радянської доби. Не будемо дивуватися, що для них такі очевидні речі були "дикими". Час розставив істинні акценти лише через десятиріччя.

Згадаймо й ми Тичину, з його романтичним ідеалом національного визволення та свободи в ранній ліриці, пізніше зажуреного, пригніченого людськими трагедіями.

Роки 1917-1918... Молодий Тичина мріє про пришестя царства свободи, світла й справедливості, натхненно закликає:

"Одчиняйте двері - наречена йде! Одчиняйте двері - голуба блакить!, у час, коли двері України одчинилися, але на порозі стояла горобина ніч, шляхи всі були у крові братовбивчої війни".

Спочатку тріумфальне вітання безкровної української революції в поемі "Золотий гомін". 1917 рік, червень - проголошено відновлення державності України. Найширші верстви українського народу підтримали цю революцію. З її нагоди Київ перетворився в суцільні демонстрації і мітинги. Саме це загальнолюдське піднесення, тріумф з приводу проголошення волі для України у бравурному переможному тоні передає Тичина у поемі:

Над Києвом - золотий гомін,

І голуби, і сонце!

Внизу -

Дніпро торкає струни.

Поетичний твір є свідченням про задоволення найширших народних мас України здобутою споконвічною волею:

То десь із сіл і хуторів ідуть до Києва

шляхами, стежками, обніжками.

І б'ються їх серця у такт:

- Ідуть! Ідуть! -

Дзвенять, немов сонця у такт:

- Ідуть! Ідуть!-

Там шляхами, стежками, обніжками.

Ідуть!

І всі сміються, як вино.

І всі співають, як вино.

Я - дужий народ,

я молодий!

Митця, людину гуманну, таким був на той час Тичина, радує безкровна революція, яку він порівнює з сонячним святом, із злиттям тисяч бажань у єдине - "золотий гомін".

Чуються й тривожні нотки у "золотому гомоні української волі", серед вигуків "Слава" - з тисячі грудей". Жорстоке, невідоме постає видінням "Двох чорних гробів". Безжурність, золоте відчуття волі - чи надовго воно? - Спонукає до роздумів поезія.

А засилля чорного гайвороння ... Це ж трагічне попередження про майбутні страхіття.

Але поет настроений оптимістично. Він радіє від здійснення мрії.

Пізніше. 1918 - січень. Скорбна доля України відлунює в поезії Тичини "Пам'яті тридцяти". Вірш - прощальне слово на поховання українських студентів та учнів, що стали жертвами смертельної битви проти війська муравйовської шовіністичної зграї, яка чинила звірячі розправи над усіма, хто говорив українською мовою. Такі були ці нібито "революціонери", послані Москвою на придушення українських національно-патріотичних прагнень.

На Аскольдовій могилі

Поховали їх -

Тридцять мучнів українців,

Славних, молодих...

Гіркі авторські передчуття кривавої дороги, на жаль не раз справджувались.

Саме тому, говорячи про романтичний ідеал національного визволення, я не могла не згадати про біль, скорботу, сум Павла Григоровича Тичини, які звучали у його поезіях, як дисонанс до ідеалу волі України.

Павло Тичина був сином своєї нації в її трагічні й величні часи. Його творчість відзеркалила і парадокси драматичної доби.

Революцією душі є поезія Тичини, поезія, яка витрималанайважчий іспит часу.